

JAUME MATEU

«Al Govern li manca decisió»

Jaume Mateu, president de l'Obra Cultural Balear (OCB) analitza els sis primers mesos del nou Govern balear en relació a la política que fa cap a la normalització del català.

*Entrevista de Miquel Payeras
Fotografies de Isaac Buj*

Què ens ha deixat, pel que fa al català, la legislatura de José Ramón Bauzà?

—Un verdader desastre. Van ser quatre anys terribles. El mal que ha fet no el coneixem encara. El podrem analitzar i valorar els pròxims anys, perquè ha estat molt, molt greu i important.

—Es refereix a les lleis, decrets i...

—No, no, tot això són normes que es poden derogar. El pitjor que va fer d'una forma constant, conscient, des del primer dia, va ser crear conflicte amb el català. Això és el mal més terrible. No hi ha cap raó objectiva excepte el component ideològic que ho expliqui. Ens ha fet molt de mal. Començarem a entendre-ho a partir d'ara i, sobretot, en els pròxims anys.

—Per què a partir d'ara?

—Perquè ara és quan, per exemple, començam a veure que l'actual Govern reacciona... com ho diria?... massa lentament. Amb massa prudència. I per què ho fa, així? Perquè Bauzà va aconseguir que aquesta idea del català com a sinònim de conflicte calàs dins de certs sectors socials. I els que ara governen temen que, si prenen les decisions que necessitam per normalitzar el català, se'ls pugui girar en contra.

→ —**Està dient que el Govern actual el decep?**

—Fa passes concretes, és evident. Però no em referesc a això sinó a quelcom diferent. El compromís de tots els partits (del Govern: PSIB-PSOE i Més, amb suport de Podem) és meridià: signaren el decàleg de mesures que nosaltres els presentàrem. Durant la campanya electoral deixaren molt clar que rectificarien tot el que havia fet el Govern de Bauzà i que implantarien un pla de xoc a favor del català. Però ara que governen, doncs... van molt a poc a poc. Són massa prudents.

—**Tot té el seu temps, en política**

—Sí, sí, ho entenc, però mira: quan Bauzà arribà al Govern, al cap de molt poc temps ja es posà a la feina: una mesura rere l'altra, sense aturar, amb seguretat i amb convicció. Tots esperàvem que quan el nou Govern prengués possessió tindria la mateixa diligència, convicció i determinació que va tenir el PP, però en sentit contrari, és clar, per desfer tot el que va fer l'anterior Govern i, a més, tal com s'havien compromès els partits (de l'actual majoria), per posar en marxa noves mesures de normalització (del català).

—**I no passa així?**

—No veim la celeritat i determinació que ens agradaria veure.

—**I el Govern què els en diu?**

—Que tinguem paciència. I jo estic disposat a tenir-ne. Els catalanoparlants fa 300 anys que tenim paciència! No crec que hi hagi ningú al món que en tingui més que nosaltres. D'acord, en podem tenir una mica més, però ha d'arribar aviat el moment d'actuar. Nosaltres, l'Obra Cultural, plantejarem als partits (del pacte), i ho hem reiterat al Govern, que és imprescindible un pla de xoc a favor del català. Ens deien que hi estaven d'acord. Per què no el posen en marxa ara que poden? Ens diuen que van fent, que tinguem paciència... I sí, és ver que fan coses: el mes de febrer, a la fi la llei de funció pública es modificarà, i tornarà a com estava abans, és a dir, incorporant el català com a requisit (en lloc de mèrit per accedir a fer feina a l'administració), molt bé, però resulta que això en qüestió de poques setmanes s'hauria pogut fer i en canvi hauran transcorregut vuit mesos. Ens desespera tanta, tanta... prudència.

—**Per què passa així?**

—Perquè al Govern li manca decisió. Per a mi els governs d'entesa (entre diversos partits) són els millors, però ahora impliquen el perill que en certs aspectes les pors, reticències, les ganes de conhortar totes les parts vagin endarrerint les decisions que s'haurien de prendre amb molta més celeritat.

—**L'actual Executiu té membres que parlen en públic habitualment en castellà, he sentit en ràdios falques pu-**

blicitàries en castellà... Si no em falla la memòria, en cap dels dos anteriors pactes de progrés passava això

—No passava. Podia haver-hi algun cas concret, però no com ara. Hi ha el decret 100, que obliga els membres del Govern, inclosos els directors generals, a parlar en català públicament per allò de donar exemple i així que la ciutadania tenguin la referència lingüística sempre en català. Doncs bé, no es compleix. Per què? Això és el que m'agradaria saber. Tampoc és tan difícil. Em fa la sensació que hi ha la decisió política de no fer massa esment en aspectes lingüístics per eixamplar les bases de votants d'esquerra respectives, i això és absurd perquè se'ls pot girar en contra.

—**I l'OCB què demana a propòsit d'això?**

—Que el Govern compleixi el decret 100 i que posi en marxa el pla de xoc (a favor del català) que els plantejarem i acceptaren.

«El canvi polític del mes de maig va ser possible per l'empenta de les associacions civils que mobilitzàrem la ciutadania»

un gran èxit, però la realitat és que hem tornat allà on estàvem abans del bauzisme. Amb això ens hem de conhortar? Quins plans tenen, si és que en tenen, per avançar de veres?...

—**El veig molt crític**

—No m'agrada ser-ho. Jo sé que tenen bona voluntat, no en tenc cap dubte. Però... és que ens tenen despistats. No sabem a què ens hem d'atenir davant de tanta... prudència.

—**Em sorprèn que vostè amb relació a la política lingüística i cultural i la portaveu del GOB, Margalida Rosselló —tal com expressava a l'entrevista en aquest setmanari—, amb relació a la política territorial i turística tinguin gairebé les mateixes paraules crítiques cap al Govern: excés de prudència, manca de determinació i decisió...**

—És que tant el GOB com l'Obra hem fet molta feina, ens hem enfrontat amb el Govern de Bauzà i ara, quan tenim el Govern d'un pacte polític els membres del qual ens deien que estaven totalment d'acord amb el que reivindicàvem, ens trobam que tot són bones paraules i poques decisions. Ens desesperam perquè no es fan passes contundents. I vull recordar una cosa important: el canvi polític del mes de maig va ser possible per l'empenta de les associacions civils que mobilitzàrem la ciutadania, no gràcies als partits polítics. Crec que demanam massa: més decisió i rapidesa fent allò que es comprometeren a fer. Després d'haver assolit grans fites com la primavera verda i la gran manifestació de més de 100.000 persones, ens desespera veure ara que el Govern no acaba d'arrancar...

—**Què caldria que fes el Govern?**

—No basta gestionar, derogar a poc a poc el que va fer Bauzà. Ha de tenir empenta i imaginació per crear.

—**Per crear què?**

—Fa trenta anys es va aprovar la Llei de Normalització Lingüística. És hora de tenir la creativitat suficient per entendre que cal tenir nous recursos legals per fer avançar la normalització. Ens trobam en un moment en què cal prendre deci-

sions importants. Actualment gairebé tothom entén el català, sí, però resulta que molts de ciutadans no el parlen. L'ús social està reculant. Ens hi hem de posar. I el Govern hi té la seva responsabilitat. Les eines que necessitam perquè l'ús social augmenti les té l'administració. Entre d'altres, amb la ràdio i televisió públiques.

—**Ja que fa menció de la ràdio i televisió públiques, quina opinió mereix a l'OCB el nomenament d'Andreu Manresa com a nou director general d'IB3?**

—No entraré en valoracions sobre la persona. Més que un nom, IB3 necessita que entre tots repensem quina ràdio i televisió pública volem. Això no s'ha fet.

—**Què li sembla que el Govern balear no hagi tornat a fer part de l'Institut Ramon Llull sinó que merament hi col·labori?**

—Un despropòsit. Balears som part fundacional del Ramon Llull. No hi ha cap raó per no tornar-hi a entrar. Ni tan sols l'econòmica. És desesperant sentir a dir que no hi ha diners per a la cultura. N'hi ha prou per promocionar el turisme, per a qualsevol altra cosa, però quan es tracta d'invertir en cultura sembla que no n'hi ha mai.

—**Espanya pot canviar, respecte del català, després de les eleccions generals?**

—No ho veig molt probable. Més aviat crec que s'estan posant en marxa les veus de sempre per "salvar Espanya", les que pressionen per un pacte PP-PSOE. Pens que l'única opció és el camí que recorre Catalunya.

—**Catalunya serà independent?**

—Sí.

—**I aleshores què faran les Illes?**

—Aquesta és la gran pregunta. A hores d'ara aquest interrogant és la cruïlla on ens trobam. Ens hem de preparar per prendre decisions. Quan Catalunya sigui independent, a Balears només tendrem dos camins: seguir com fins ara, acceptant que Madrid ens tracti de forma colonial, o bé seguir la via de Catalunya. •

—**No em deu pas negar que hi ha aspectes positius: la recepció dels canals catalans que no es veien, per exemple.**

—Sí, a la fi. Després de quasi sis mesos, decideixen una solució tècnica que podrien haver decidit al cap de quinze dies de començar a governar, si també haguessin canviat el director general d'IB3 immediatament. Tanmateix, una i l'altra mesures s'han torbat gairebé sis mesos! Per què esperen tant i els costa tant fer cada passa? Per què estan crispant d'aquesta manera?...

—**Per què?**

—No ho sé, no tenc resposta. Els hi hem dit: "per favor, actuau amb més celeritat" que el temps passa molt aviat. Però no hi ha manera. Comença a cansar. Des de l'Obra hem intentat contenir la ràbia de la gent que es desespera perquè no nota avanços substancials. Amb el mateix exemple de les televisions en català que s'han recuperat es veu el que estic dient: el Govern ho planteja com